

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2003-12-19

Områdesnummer: NRO 20 089

Områdesnamn: Murbo däljor

Kommun: Borlänge (2081)

Kartblad: 12 FNV

Area: 55 ha

Naturgeografisk region: 28 b Sydligt boreala kuperade områden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands kust- och odlingsbygder.

Landskapsformer: Bergkullterräng.

Riksvärde:

Skvalränna
Slukränna

Värdeomdöme: Området är som landskapstyp en typisk exponent för centrala Dalarnas gränsområden mellan den uppodlade slättbygden och Bergslagens mera brant kuperade skogsområden. Murbodäljorna som formgrupp, däljor utskurna av tappningsflöden, är utanför fjällkedjan i hög grad begränsad till denna del av Dalarnas läns bergslag.

Murbodäljorna representerar häri ett storslaget och välutvecklat däljkomplex omfattande djupa och lättöverskådlig torrdalar, uppvisande praktiskt taget samtliga tillhöriga former, såsom skvalrännor, slukrännor och skvalserpentinier. Vidare återfinns en betydande terrassformation och väl synligt HK-område. Däljområdet är således av stort geologiskt värde för förståelsen av landisens avsmältningsförlopp (i centrala Dalarna).

Vid sidan av de geologiska aspekterna tillkommer däljornas betydelse som centralt beläget område av betydelse för friluftslivet samt dess värde ur landskapsbildsynpunkt.

Huvudkriterier: A

Stödkriterier: Nyckelområde, storlek, orördhet, representativitet.

Förutsättningar för bevarande: Däljornas terrängformationer bibehålles. Skogsbruk sker med naturvårdshänsyn. Naturvärdena kan påverkas negativt av bebyggelse och annan markexploatering, kraftig avverkning, igenväxning.

Säkerställande: Området är avsatt som samrådsområde enligt 20 §, NVL (numera MB 12 kap 6 §).

Områdets huvuddrag: Murbodäljorna, ca 15 km väster om Borlänge, är belägna på en flack nordsluttning i gränsområdet mellan ett sammanhängande skogs- och höjdområde i söder och till stor del uppodlad slättbygd i norr och väster.

Området hyser fyra stycken erosionsrännor med i stort sett väst-ostlig riktning, varav den sydligaste är den största (längd ca 920 m) och mest markerade i däljkomplexet. Då rännorna till större delen följer bergets nivåkurvor har de tolkats som skvalrännor. Den större rännan har dessutom ett avslutande parti som löper mer eller mindre vinkelrätt mot höjdkurvorna och denna del har därigenom betecknats som en slukränna.

Genetiskt är torrdalarna att betrakta som ett glacifluvialt tappningsrännesystem från en isdämd sjö ("Murboissjön"). Däljområdet skiljer sig därigenom beträffande bildningssättet från den formgrupp däljor (vanlig i bland annat fjällregionen) får skvalrännor uppkommit genom smältvattnets utdränning mellan iskant och barmark.

Högsta kustlinjer finns markerad i området i form av ett ca 300 m långt terrassliknande strandplan på höjdens östsluttning.

Den avsatta arealen hyser till större delen granskog med inslag av löv i de våtare delpartierna.

Anmärkningar: Inom området finns en nyckelbiotop, objekt nr 01 kommun 81.

Referenser:

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1975: *Inventering och planering av Murbodäljorna*. N 1975:8.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1976: *Översiktlig naturinventering i Borlänge kommun*, N 1976:10.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*. N 1988:1.